

YUSUF ZİYA BAHADINLI (1927-2025)*

Öğretmen, Yazar, Yayıncı, Siyasetçi

Nurtaç Ergün ATBAŞI

Anahtar Kelimeler: Yusuf Ziya Bahadınli, Modern Türk Edebiyatı, Sorgun, Yozgat, 20. Yüzyıl Türk Edebiyatı
Yozgat/Sorgun’da doğdu. İlk ve ortaöğrenimini Yozgat’ta tamamladı. Kayseri Pazarören Köy Enstitüsü’nden mezun oldu (1944). Üç yıl süreyle Yozgat’ta, doğduğu köy olan Bahadın’da öğretmenlik yaptı. Ankara’da Hasanoğlu Yüksek Köy Enstitüsü’nde başlayan yükseköğrenimine (1947), köy enstitülerinin kapatılmasıyla Balıkesir Eğitim Enstitüsü’nde devam etti. Ardından iki yıllık bir öğrenim daha görerek Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü Edebiyat Bölümü’nden mezun oldu (1951). 1950-1958 yılları arasında Erzurum, Kars, Konya, Düzce ve İstanbul’da Türkçe ve edebiyat öğretmeni olarak görev yaptı.

Öğretmenlik mesleğini sürdürmekten vazgeçerek Hür Yayınevi’ni kurdu (1958-1974). Yayımladığı bazı kitaplarında Aydın Su ismini kullandı. 1963’te Türkiye İşçi Partisi’ne üye oldu. 1965’de Yozgat milletvekili seçilerek 1965-1969 arasında TBMM’de milletvekilliği görevinde bulundu. Yayınevi faaliyetlerine ara vermeden devam eden Bahadınli, Yeni Dünya Yayınevi’ni kurdu (1974-1990). *Yeni Dünya* isimli bir dergi çıkarmaya başladı, dergi altı sayıda son buldu.

1979’da Baviera Kültür Bakanlığı tarafından bir yıl süreyle Almanya’ya davet edildi. 12 Eylül 1980 askeri darbesinin ardından Türkiye’ye dönemedi ve Almanya’da 12 yıl yaşamak zorunda kaldı. Bu süre içinde Hannover’de ve Berlin’de öğretmenlik yaptı, kitaplar yazdı. 1991’de Türkiye’ye döndü.

Türkiye Yazarlar Sendikası (TYS), PEN Yazarlar Derneği ve Edebiyatçılar Derneği üyesiydi.

Üç çocuk babasıdır. 19 Mayıs 2025’te vefat etmiştir.

Yusuf Ziya Bahadınli’nin ilk eseri olan *Dertler-Dermanlar* isimli piyes, *Öğretmen Sesi* dergisinde yayımlandı (1946). 1958’de kurduğu Hür Yayınevi’nde, öğretmen duyarlılığı ile öğrenciler için sözlükler ve antolojiler başta olmak üzere, çeşitli kaynak kitaplar yayımlandı. 1964’te *İtin Olayım Ağam* isimli hikâye kitabı ve 1965’te *Güllüceli Kâzım* isimli romanının yayımlanmasının ardından edebî eserlerinin çoğunu 1980’li ve 1990’lı yıllarda yazdı.

Emekçi, Türk Dili, Varlık, Türkiye Yazıları, Yürüyüş, Yazko Edebiyat, İlke, Yeni Dünya, Hürriyet Gösteri ve *Adam Öykü* dergilerinde öyküleri, siyasi yazıları, denemeleri yayımlandı.

Anadolu köylüsü, köy yaşamı ve Almanya’daki Türkler, Bahadınli’nin romanlarında ve hikâyelerinde, kendi yaşamından hareketle işlediği iki ayrı odak noktası olarak görülür. Kurgusal eserlerinin çoğu otobiyografik öğeler taşımaktadır. Yazarın Almanya’ya gidişi ve orada uzun süre yaşamak zorunda kalışı hayatında olduğu gibi eserlerinde de bir kırılmaya neden olmuş; 1979’dan sonra yazdığı

eserlerinde Almanya'daki Türklerin yaşamını işlemiştir. 1979'dan önce yazdığı eserlerde ise Anadolu ve Türk köylüsünün yaşamına eğilen yazarın özellikle Almanya'da yaşadığı yıllarda yazdığı eserlerle beraber bireyin iç dünyasına dönen ve toplumsal yapıyı daha derinden sorgulayan tahlillere yer verdiği söylenebilir.

Öykü ve romanlarının yanı sıra bir gezi ve anı kitabı vardır. Anıları ile kurgusal eserleri arasında doğrudan bağ kurmak mümkündür. Denemeleri de son dönemde yayımlanan eserleri arasındadır.

Kaynakça

- AYDIN, S. (hızl.) (2003). *Yusuf Ziya Bahadınlının Hikâyelerinde Romanlarında Bahadın*. İstanbul: Morbenek Yayınları.
- ALBAYRAK, B. S. (2006). "Yusuf Ziya Bahadınlının Sorular". Dosya: Yaşamı Yapıtlarına Yön Veren Yazar: Yusuf Ziya Bahadınlının Seksen Yaşında. *Berfin-Bahar Aylık Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisi*. Haziran. S. 100. s. 5.
- BAYCANLAR, M. (2006). *Yusuf Ziya Bahadınlının Öykücülüğü ve Romancılığı*. Yüksek Lisans Tezi. Adana: Çukurova Üniversitesi.
- EMRE, G. (2003). "Bir Yazar Yaşarken Klasik Olur mu?". Özel Bölüm: Yusuf Ziya Bahadınlının. *Damar*. Nisan. S. 145. s. 32.
- GÖBENLİ, M. (2003). "Sürgün Yazınında Yusuf Ziya Bahadınlının Yeri". Özel Bölüm: Yusuf Ziya Bahadınlının. *Damar*. S. 145. s. 43.
- KARAS, N. (2003). "Bahadınlının Hikâyeleri". Özel bölüm: Yusuf Ziya Bahadınlının. *Damar*. Nisan. S. 145. s. 45.
- YALÇIN, M. (ed.) (2010). "Yusuf Ziya Bahadınlının". *Tanzimat'tan Bugüne Edebiyatçılar Ansiklopedisi*. C. I. İstanbul: YKY. s. 167.

* Bu madde, Nurtaç Ergün ATBAŞI, "Yusuf Ziya Bahadınlının", Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/bahadinli-yusuf-ziya> adresinden Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü tarafından verilen izinle alınmıştır.